

> Retouradres Postbus 16275 2500 BG Den Haag

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
T.a.v.
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Directie Dienstverlenen

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16275
2500 BG Den Haag

Infolijn 088 – 0430 430

www.ind.nl

Contactpersoon

Datum 26 april 2023
Betreft Terms of Reference (ToR) voor algemeen ambtsbericht Irak

Datum

26 april 2023

Ons kenmerk

Bijlagen

--

Geachte

Hierbij, onder verwijzing naar de afspraken tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een verzoek om een nieuw algemeen ambtsbericht Irak dat een update geeft van de situatie in Irak ten opzichte van het vorige algemeen ambtsbericht. In deze brief wordt een overzicht gegeven van aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door het Ministerie van Buitenlandse Zaken uit te brengen ambtsbericht.

Ik wijs op het asielbeleid ten aanzien van Irak, zoals neergelegd in de Vreemdelingencirculaire 2000 (C) C7 Landgebonden beleid 13. De belangrijkste elementen daaruit zijn dat Iraakse lhbt'ers aangemerkt worden als groep die systematisch wordt blootgesteld aan vervolging in de zin van artikel 1A Vluchtelingenverdrag. Voorts zijn de volgende groepen uit Irak (met uitzondering van de Koerdistan Autonome Regio (KAR)) aangemerkt als kwetsbare minderheidsgroep: christenen; mandeërs; jezidi's; joden; shabak; kaka'i; bahai; Turkmenen; en staatloze Palestijnen.

Wij verzoeken u zoveel mogelijk een globaal en actueel beeld van de situatie in Irak te geven. Indien er incidenten of risico's genoemd worden, verzoek ik u deze zoveel mogelijk context te geven en voor zover mogelijk in een breder perspectief te plaatsen. Ook verzoek ik u waar mogelijk risico's in gradaties te beschrijven. Indien vragen volgens u in de context van Irak van ondergeschikt belang zijn, verzoeken wij u dit vanuit uw expertise aan te geven. Hetzelfde geldt voor onderwerpen of aandachtsgroepen die u van belang acht, maar die niet in de ToR terugkomen. Het wordt op prijs gesteld indien significante wijzigingen ten aanzien van de vorige verslagperiode worden benoemd, voor zover relevant ook per regio. U wordt ook gevraagd bij de verschillende onderwerpen in te gaan op eerder door het Ministerie van Buitenlandse Zaken gepubliceerde (deel)ambtsberichten over Irak. Daarnaast verzoek ik u melding te maken van recente rapporten die over een hieronder bevraagd onderwerp zijn geschreven door/vanuit de EUAA.

Belangrijk is voor het Ministerie van Justitie en Veiligheid dat steeds duidelijk wordt aangegeven of gesproken wordt over geheel Irak dan wel over één of meerdere regio's in Irak, waarbij het in ieder geval van belang is dat steeds duidelijk is of ook/alleen over de KAR wordt gesproken en/of over welke specifieke autoriteiten/veiligheidstroepen/gewapende groepen.

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

Datum
26 april 2023

Ons kenmerk

Veiligheidsomstandigheden

1. Welke actoren hebben controle in welke gebieden en hoe zijn de onderlinge verhoudingen? Hebben er al dan niet gewelddadige confrontaties plaatsgevonden? Zo ja, waar? Welke gevolgen heeft dit voor burgers?
2. Hoe is de algemene veiligheidssituatie voor burgers in het dagelijks leven in de verschillende provincies en gebieden in Irak, en dan met name in de steden Bagdad, Erbil, Basra en Mosul?
3. Op welke schaal geweldsincidenten ((zelfmoord)aanslagen, gevechten door veiligheidstroepen en/of milities, geweld tijdens protesten, geweld door ISIS/andere gewapende groepen) vonden plaats in de verschillende regio's? Welke gevolgen hadden deze voor de burgerbevolking?
4. Op welke schaal vonden er politiek gemotiveerde aanslagen plaats en wie of wat waren doelwit en slachtoffers van deze aanslagen?
5. Komen verdwijningen/ontvoeringen voor in Irak? Op wat voor schaal?
6. Komen buitengerechtelijke executies en moorden voor? Op wat voor schaal? Welke groeperingen/elementen maken zich schuldig aan buitengerechtelijke executies, moorden, aanslagen en verdwijningen/ontvoeringen en is iets te zeggen over aanleiding(en)?
7. Op welke schaal (verhoudingsgewijs) vonden arrestaties en detenties van burgers plaats? Wat waren de voornaamste redenen voor deze arrestaties en detenties? Is er iets te zeggen over de mate van willekeur die hierbij een rol speelde; dat wil zeggen, konden burgers over het algemeen een reden aanwijzen voor de arrestaties en detenties (welke) en gevolgen van hun uitlatingen en handelingen inschatten?
8. In welke/wat voor soort gevallen komt ernstige mishandeling en/of marteling voor door personen verbonden aan veiligheidseenheden/-bewegingen, al dan niet uit naam van hun functie of rol?
9. Worden Iraakse burgers geconfronteerd met het moeten betalen van smeergeld of losgeld bij arrestaties, detenties of ontvoeringen waar politieke of aan de overheid gelieerde milities/overheidsafdelingen bij betrokken zijn? Hoe vaak komt dit voor?
10. Vindt er gedwongen rekrutering/ronseling plaats door het leger en/of de milities? Zo ja, door wie, waar en op welke schaal? Wie zijn hiervan het slachtoffer (vrouwen, kinderen, bepaalde bevolkingsgroepen, et cetera)?
11. Op welke wijze zijn buitenlandse actoren actief op veiligheidsgebied in Irak? Welke gevolgen heeft dit voor Iraakse burgers en/of (voormalige) buitenlandse strijders in Irak zoals (voormalige) strijders van de PKK of YPG en van Iraanse Koerdische groepen?
12. Wat is de mate van bescherming van burgers in verschillende gebieden/provincies door autoriteiten (Centraal-Iraakse en de KRG) dan wel andere actoren? In hoeverre is het mogelijk zich aan een dreiging te onttrekken door zich elders in Irak te vestigen (wat is nodig voor dit laatste)?

13. Is er sprake van beperkende omstandigheden en/of maatregelen voor Irakezen (niet-ontheemden) die door Irak reizen?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Politieke situatie

14. Welke invloed hebben de politieke ontwikkelingen gehad op de invloed van bepaalde milities?
15. Hoe is de relatie tussen de Centraal-Iraakse autoriteiten en de KRG-autoriteiten?
16. Zijn er in de verslagperiode ontwikkelingen met betrekking tot de officiële en daadwerkelijke grens tussen Centraal-Irak en de KAR? Welke provincies/districten vallen momenteel de facto en/of de jure onder het bestuur van de KAR?
17. Kunt u in grote lijnen de invloed van politieke omstandigheden in Centraal-Irak en in de KAR omschrijven voor de burgers van deze gebieden?
18. Kunt u de politieke situatie in de KAR beschrijven en daarbij ingaan op de rol van milities en/of andere gewapende groepen/personen? Kunt u daarbij ingaan op de gevolgen voor de burgers?
19. Kunt u aangeven hoe de onderlinge verhoudingen thans zijn tussen de PUK en de KDP? Zijn hierin ontwikkelingen waar te nemen sinds vorige verslagperiodes?
20. Hoe is de bestuurlijke situatie in de betwiste gebieden? Welke veiligheidstroepen en welke bestuurlijke autoriteiten zijn daar in verschillende regio's aanwezig?
21. Heeft de overname van betwiste gebieden door de autoriteiten in Bagdad gevolgen gehad voor het dagelijks leven van burgers (welke)?
22. Wat kunt u zeggen over leden van Iraanse Koerdische oppositiegroepen in de KAR in de verslagperiode?

Datum

26 april 2023

Ons kenmerk

Documenten

23. In hoeverre kan men (veilig) reizen en toegang krijgen tot basisvoorzieningen indien men niet beschikt over persoonlijke identiteitsdocumenten zoals Civil Status ID, Iraqi Nationality Certificate en Iraqi National Identity Card? In hoeverre zijn deze verkrijgbaar in het buitenland?

Rechtsbescherming

24. Welke rechtsbescherming bestaat er in Irak? Welke mogelijkheden zijn er voor het doen van aangiftes en hoe wordt hier in verschillende soorten zaken mee omgegaan? Van welke factoren hangt dit af?
25. Welke mogelijkheden bestaan er om bescherming te zoeken bij andere (hogere) autoriteiten indien de politie in gebreke blijft? Kunt u daarbij ingaan op eventuele (praktische) belemmeringen en gevolgen en de factoren die hierbij een rol kunnen spelen? In hoeverre kunnen ngo's of internationale organisaties bij het zoeken naar bescherming behulpzaam zijn?
26. Worden daders/verdachten in het algemeen vervolgd en bestraft voor handelingen als marteling, ernstige mishandeling en verkrachting? Zo niet, wat is de reden voor het feit dat de overheid hen voor deze feiten niet vervolgt en/of bestraft?

Vrijheid van meningsuiting en andere vrijheden

27. In welke mate is er ruimte voor kritische geluiden ten aanzien van maatschappelijke kwesties in Irak (zowel in Centraal-Irak als de KAR)? En

- wanneer kan dit leiden tot maatregelen door de autoriteiten en hoe zien die maatregelen eruit? Kunnen burgers dit inschatten?
28. Kunt u aangeven op welke schaal en op welke wijze (online)publicaties van Iraakezen die zich kritisch hebben geuit binnen en buiten Irak gemonitord worden door de Iraakse autoriteiten? Welke consequenties kan het online kritisch uiten jegens de autoriteiten hebben voor betrokkenen?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Datum

26 april 2023

Ons kenmerk

Journalisten, (mensenrechten)activisten, oppositieleden

29. Kunt u een beeld geven van de positie van journalisten, (mensenrechten)activisten en oppositieleden?

Religieuze groepen

30. Ondervinden Iraakezen belemmeringen en/of ernstige discriminatie in het dagelijks leven in hun beleving van hun godsdienst of levensovertuiging? Zo ja, hoe zien deze eruit en kunt u eventuele verschillen per gebied beschrijven? Kunnen zij bij de autoriteiten bescherming vragen in geval van conflicten (bijvoorbeeld over grond) dan wel discriminatoire kwesties?
31. Ondervinden afvalligen van de islam problemen? Zo ja, in welke gebieden en waaruit bestaan deze problemen? Welke problemen en in welke (controle)gebieden ondervinden afvalligen van de islam problemen? Kunt u daarbij betrekken wat in Irak wordt verstaan onder afvalligheid?
32. Wat is de situatie van personen die zich kritisch uitlaten over de islam?
33. Kunt u iets zeggen over wat in Irak wordt verstaan onder secularisme, onder atheïsme en onder afvalligheid?
34. Kunt u aangeven of en in hoeverre personen die de islam niet praktiseren een veiligheidsrisico lopen?
- 34.1. Van welke zijde kunnen eventuele problemen worden verwacht en om wat voor soort problemen gaat het dan?
- 34.2. Kunt u aangeven of er hierbij regionale verschillen zijn en hier specifiek ingaan op de situatie in Bagdad, Mosul en de KAR?
35. Is er sprake van geweld of bedreiging tegen personen die zich met hun levenswijze, en/of kledestijl of anderszins (waaronder tatoeages) niet conformeerden aan islamitische voorschriften in de ogen van (een deel van) hun omgeving? Is er sprake van geweld of bedreiging tegen personen met een (vermeende) westerse kledestijl/uiterlijk?
36. Kan bescherming worden ingeroepen en verkregen van de Centraal-Iraakse en/of Koerdische autoriteiten bij problemen ten gevolge van religie of levensovertuiging waaronder (vermeende) afvalligheid, atheïsme, bekering en westerse kledestijl/levenswijze?
37. Is er een onderscheid te maken tussen de situatie van leden van religieuze minderheden die van oorsprong in de KAR wonen en leden van religieuze minderheden die als ontheemden naar de KAR zijn gegaan?
38. Zijn er voor opvang in kampen die specifiek bewoond worden door een bepaalde religieuze groep wachtlijsten? Zo ja, voor welke kampen?
39. Wat is bekend over de humanitaire omstandigheden in kampen die voornamelijk bewoond worden door jezidi's en die voornamelijk bewoond worden door christenen?
40. Verschilt het dagelijks leven van religieuze minderheden in ontheemdenkampen in de KAR van het dagelijks leven van individuen van religieuze minderheden al dan niet ontheemd in de KAR en (andere) oorspronkelijke inwoners buiten de ontheemdenkampen in de gebieden waar de kampen zijn gelegen? Zo ja, waaruit bestaan de verschillen?

41. Zijn er ontheemdenkampen in Centraal-Irak waar veel religieuze groepen geclusterd zijn? Zo ja, wat zijn de omstandigheden in die kampen?
42. Hoe is de situatie van jezidi's in de verschillende regio's in Irak? Welke regionale verschillen bestaan hierin?
43. Hoe is de situatie in de regio's/steden/dorpen waar zij (voorheen) de meerderheid vorm(d)en?
44. Wat is de situatie van jezidi's die vanuit Centraal-Irak naar de KAR zijn gevlucht?
45. Hoe verloopt op dit moment de uitvoering van de *Law on Yazidi women survivors*? Kunnen slachtoffers al een beroep doen op compensatie?
46. Hoe is de positie van jezidi-vrouwen die een periode in gevangenschap bij ISIS-strijders hebben geleefd?
47. Hoe is de situatie van soennieten in voormalige ISIS-gebieden?
48. Hoe is de situatie voor soennitische Arabieren in Bagdad?
49. In hoeverre worden naar voormalige ISIS-gebieden terugkerende soennitische Arabieren in de praktijk toegelaten en kunnen zij opnieuw legaal verblijf krijgen in hun plaats van herkomst? In hoeverre worden zij gedwongen zich elders te vestigen (waar)? In hoeverre kunnen zij zich elders vestigen?
50. Hoe is de situatie van soennitische Arabieren in voormalige ISIS-gebieden die niet aanwezig waren in deze gebieden ten tijde van de controle van ISIS over deze gebieden maar die later daarheen zijn (terug)gegaan?
51. Ondervinden verwanten van (vermeende) ISIS-aanhangers/sympathisanten problemen? In hoeverre hangen ondervonden problemen samen met de (vermeende) activiteiten/steun/uitingen van de verdachte (ISIS) verwante?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Datum

26 april 2023

Ons kenmerk

Bloed- en erekwesties

52. Op welke schaal vond eerwraak en/of eerge relateerd geweld plaats?
53. Op welke schaal vond bloedwraak plaats?
54. Welke alternatieve oplossingen bestaan er voor bloed- en erekwesties (in plaats van bloed- en eerwraak) en wat is de positie van de autoriteiten hierin?
55. Bieden de autoriteiten in Irak en de KAR bescherming tegen dreigende eerwraak en zo ja, op welke wijze kan bescherming worden geboden (wetgeving, opvanghuizen, hulporganisaties, et cetera)? Is het voor het verkrijgen van bescherming nog relevant wat de grondslag is van de eerwraak (religie, buitenechtelijke relaties, et cetera)? In hoeverre verschilt de bescherming die mannen versus vrouwen kunnen krijgen bij dreigende eerwraak?
56. Kunt u aangeven in welke situaties personen uitgestoten of vogelvrij verklaard worden door hun eigen verwanten? Wat zijn de consequenties als iemand vogelvrij verklaard wordt door zijn verwanten? Zijn de autoriteiten in staat om bescherming te bieden in het geval iemand heeft te vrezen voor geweld van verwanten? Kan men zich elders vestigen om de gevolgen te ontlopen?
57. Is een vogelvrijverklaring rechtsgeldig in Irak? In hoeverre wordt een document afgegeven die een vogelvrijverklaring bekrachtigt?

Etnische groepen

58. Wat is de situatie van Koerden in gebied dat geruime tijd onder controle van ISIS is geweest? Zijn hierin regionale verschillen waar te nemen?
59. Wat is de situatie van Koerden in de betwiste gebieden waar Iraakse autoriteiten de controle hebben overgenomen van de Peshmerga? Wat is u

- bekend over de positie van Koerden in Kirkuk? Zijn Koerden er betrokken bij bestuur, veiligheidshandhaving, et cetera?
60. Wat is u bekend over de omvang van de Koerdische bevolking in Mosul? Wat is u bekend over terugkeer van Koerden naar Mosul sinds de stad heroverd is op ISIS? Wat is de positie van (teruggekeerde) Koerden in Mosul?
 61. Wat is de situatie van Turkmenen in gebied dat geruime tijd onder controle van ISIS is geweest? Zijn hierin regionale verschillen waar te nemen? Welke invloed heeft de religieuze richting van Turkmenen, sjiisme en soennisme, hierop?
 62. Wat is de situatie van Turkmenen in verschillende regio's/steden in de betwiste gebieden in Irak?
 63. Wat is de situatie van Fayli-Koerden in Irak?
 64. Wat is de veiligheidssituatie voor Palestijnen in Irak en hoe is deze in vergelijking met vorige verslagperioden? Kunnen zij een effectief beroep doen op bescherming? Zo ja, waar en hoe?
 65. In hoeverre hebben Palestijnen bewegingsvrijheid?
 66. Welke documenten hebben Palestijnen in/uit Irak?
 67. Kunnen Palestijnen die Irak zijn ontvlucht, naar Irak terugkeren en aldaar weer legaal verblijf krijgen? Zo ja, zijn hier bepaalde voorwaarden en procedures voor?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Datum
26 april 2023

Ons kenmerk

LHBTIQ+

68. Wat is de algemene maatschappelijke situatie van lhbtq+ in Irak?
69. Welke gevolgen kunnen (vermoedens van) homoseksualiteit en/of homoseksuele handelingen hebben voor de sociale, economische en veiligheidssituatie van de betreffende persoon?
70. Welke factoren kunnen hierin een rol spelen?
71. Op welke schaal vindt geweld plaats (en in welke vorm) waaronder eengerelateerd in verband met seksuele oriëntatie of genderidentiteit en kan hiertegen effectieve bescherming van de overheid worden ingeroepen?
72. Wat is de juridische positie van mannelijke en vrouwelijke homoseksuelen in de verschillende regio's? Welke straffen (kunnen) worden opgelegd in theorie en hoe in de praktijk?

FGM

73. Is er nieuwe informatie of zijn er relevante ontwikkelingen te melden op dit gebied in Centraal-Irak en in de KAR (welke)?
74. Is FGM bij wet verboden in Irak? Is bekend hoe effectief en doeltreffend deze wetgeving in de praktijk blijkt voor personen die vrezden voor FGM/ter voorkoming van FGM?

Vrouwen

75. Welke veranderingen zijn er ten opzichte van de vorige verslagperiode aangaande de algemene maatschappelijke positie van meisjes en vrouwen in Irak?
76. Welke veranderingen zijn er ten opzichte van de vorige verslagperiode aangaande de mogelijkheid bescherming te krijgen voor meisjes en vrouwen die het slachtoffer zijn van (seksueel) geweld.
77. Wat is de situatie van weduwen of gescheiden vrouwen?
78. Wat is de situatie in Irak van alleenstaande zelfstandig (zonder andere familieleden) wonende vrouwen (financieel en sociaal (werk, netwerk, contacten, acceptatie, discriminatie, uitbuiting, wonen, steun door familie)

- en qua veiligheid en bescherming), zowel in Centraal-Irak als de KAR? Is er verschil in de situatie van alleenstaande zelfstandig wonende vrouwen, tussen vrouwen die gehuwd zijn geweest en die nooit gehuwd zijn geweest en die kinderen hebben en geen kinderen hebben?
79. In hoeverre kunnen alleenstaande vrouwen die terugkeren naar Irak terugkeren naar hun ouderlijk gezin, een ander familielid of sociaal netwerk? Zijn gevallen bekend waarin dergelijke vrouwen slachtoffer werden van geweld?
80. Hoe was de bewegingsvrijheid voor vrouwen in de verschillende gebieden/steden? Hoe was de bewegingsvrijheid specifiek voor alleenstaande zelfstandig wonende vrouwen?
81. Zijn gevallen bekend waarin alleenstaande zelfstandig wonende vrouwen indien nodig bescherming kregen van de Iraakse autoriteiten?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Datum
26 april 2023

Ons kenmerk

Alleenstaande minderjarigen

82. Zijn er relevante ontwikkelingen ten aanzien van de opvang van minderjarigen sinds de verslagperiode van het voorgaande ambtsbericht?
83. Kunt u informatie geven over de kwaliteit (als het kunnen volgen van onderwijs, de kwaliteit van de medische zorg, de kwaliteit van het eten, de beschikbaarheid van nachtopvang, de kleding en de beschikbaarheid van sanitaire voorzieningen) van de opvangtehuizen; dit alles naar lokale maatstaven.
84. Is er een stelsel van pleegzorg beschikbaar? Zo ja, hoe is het toezicht geregeld? Betreft het een stelsel dat vanuit de overheid is gearrangeerd of betreft het particuliere organisatie, dan wel ngo?
85. Hoe is wettelijk het juridisch gezag geregeld over minderjarige kinderen?

Vluchtelingen en ontheemden

Ik verzoek u ten aanzien van het gebruik van de term vluchteling rekening te houden met het onderscheid in het dagelijks taalgebruik en het juridische begrip vluchteling.

86. Wat zijn voorwaarden voor Irakezen om zich in een andere woonplaats en/of provincie te vestigen?
87. Is er een verandering ten opzichte van de vorige verslagperiode voor wat betreft de mogelijkheid voor iemand van buiten de KAR om toegang te krijgen tot de KAR en zich aldaar te vestigen? Zijn met betrekking hiertoe verschillen tussen ontheemden en niet-ontheemden en tussen etnische en/of religieuze groepen? Hoe is dit voor Irakezen die zich vanuit het buitenland hervestigen in Irak?
88. Waar in Irak worden binnenlandse ontheemden opgevangen? Hoe is de feitelijke situatie in deze gebieden en hoe zijn de omstandigheden van opvang?
89. Zijn er verschillen in de situatie van de verschillende bevolkingsgroepen in ontheemdenkampen in de KAR?
90. Wat zijn de wettelijke bepalingen in Centraal-Irak en de KAR met betrekking tot ontheemden?
91. In hoeverre kunnen ontheemden zich in de verschillende regio's in Irak, waaronder de KAR, registreren in de nieuwe verblijfplaats?
92. In hoeverre kan men zich vrij bewegen buiten de verblijfplaats en in hoeverre kan men zich overal vestigen?
- 92.1. In hoeverre spelen etnische/religieuze/andere factoren hierin mee?

- 92.2. In hoeverre zijn dergelijke bepalingen van toepassing indien men terugkeert vanuit het buitenland, na vertrek naar het buitenland vanuit een situatie van ontheemding binnen Irak?
93. Hoe kan men verblijf in voormalig woongebied regelen?
94. Kan iedereen vanuit een situatie van ontheemding naar oude woongebieden terugkeren? Wie niet en om welke reden niet en wie/wat bepaalt dit?
95. Worden voorwaarden gesteld aan terugkeer naar herkomstgebieden door (lokale) autoriteiten, formeel en/of in de praktijk? In hoeverre komt gedwongen rekrutering als voorwaarde voor (in welke vorm)? In hoeverre geldt dit alles voor vanuit het buitenland teruggekeerde Iraakezen? In hoeverre speelt het behoren tot een bepaalde etnische/religieuze groepering een rol?
96. Hoe kunnen ontheemden een nieuwe woonplaats registreren indien zij besluiten niet terug te keren naar hun voormalig woongebied/wijk?
97. Bestaat een verschil tussen deze woonregistratie en registratie als ontheemde?
98. Zijn er op dit gebied beperkingen voor bepaalde bevolkingsgroepen?
99. Welke provincies en grote steden kenden welke toegangs- en toelatingsrestricties; in regelgeving en/of in de praktijk? Wat zijn regels en voorwaarden in de verschillende regio's en de steden Basra, Bagdad en Erbil, indien men zich elders wil vestigen dan waar men oorspronkelijk vandaan komt? Kunt u in het bijzonder ingaan op de situatie in Bagdad?
100. In hoeverre wordt druk uitgeoefend op ontheemden om terug te keren naar hun herkomstregio, met name naar gebied dat voorheen door ISIS werd gecontroleerd?
101. In hoeverre is in de verschillende steden/provincies/gebieden (welke) het hebben van een sponsor vereist voor het verkrijgen van toegang en/of toelating? Wat zijn de voorwaarden die gesteld worden aan de sponsor? Gelden de regels en voorwaarden en/of restricties/vereisten van een sponsor ook voor de situatie waarin een Iraakees vanuit het buitenland terugkeert naar Irak, waaronder Bagdad, de zuid-Iraakse provincies en dan met name de stad Basra en de KAR (Erbil), al dan niet met het vliegtuig via Bagdad? Hoe werkt dit uit in de praktijk? Zijn er beperkingen in regelgeving en/of praktijk voor wat betreft bepaalde etnische/religieuze/sociale groepen (welke)?
102. Is verblijf op basis van een sponsor voor onbepaalde tijd? Indien ontheemden of uit het buitenland teruggekeerde Iraakse vluchtelingen toegang krijgen, kunnen zij zich overal permanent vestigen (toelating verkrijgen)? Zijn hier voorwaarden en/of beperkingen aan verbonden bij wet en/of in de praktijk?
103. Hoe wordt in deze kwesties omgegaan met personen die werkzaam zijn geweest onder ISIS in bestuur, onderwijs, gezondheidszorg of andere dienstverlening en hun familieleden?
104. Welke documenten zijn nodig om zich te vestigen in andere gebieden in Irak dan het woongebied waaruit men gevlucht is?
105. Krijgen ontheemden en/of terugkeerders vanuit het buitenland hulp of uitzonderingen op de regels voor het verkrijgen van documenten indien zij hun oorspronkelijke documenten niet (meer) hebben? Zo ja, wat is de procedure?
106. Wat is er bekend over het ontruimen van ontheemden-/vluchtelingenkampen en al dan niet gedwongen terugkeer naar het gebied van herkomst van ontheemden al dan niet verblijvend in ontheemden-/vluchtelingenkampen?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Datum

26 april 2023

Ons kenmerk

107. Tegen welke belemmeringen kan iemand van buiten Bagdad aanlopen indien hij zich wil vestigen in Bagdad? In hoeverre is een vestigingsmogelijkheid afhankelijk van de aanwezigheid van een (sociaal) netwerk? In hoeverre is een vestigingsmogelijkheid in Bagdad beperkt door een soennitische achtergrond?

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise
Team Onderzoek en
Expertise Land en Taal

Terugkeer

108. Op welke schaal vindt terugkeer naar Irak plaats? Vanuit welke landen vindt terugkeer plaats?
109. Wat is bekend over welke groepen terugkeren naar Irak vanuit de buurlanden en vanuit landen in Europa en Amerika, hun aantallen (geregistreerden en schattingen van niet-geregistreerde terugkeerders)?
110. Hoe worden terugkeerders behandeld in Irak?
111. Zijn berichten bekend over Irakezen die na inreis vanuit het buitenland aan een onderzoek werden onderworpen? Zo ja, hoe verloopt dit onderzoek? Zijn er berichten bekend over Irakezen die na inreis vanuit het buitenland vast werden gezet? Zo ja, waar vond de bewaring plaats en voor hoe lang; werd onvoorwaardelijk vrijgelaten en zo niet, in welke gevallen niet; zijn gevallen van mishandeling tijdens bewaring bekend; werden leden van bepaalde bevolkingsgroepen onder hen anders behandeld?
112. Welke controles vinden plaats bij grensovergangen, inclusief luchthaven, en wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen categorieën van personen?
113. Zijn er (internationale) organisaties actief die ondersteuning bieden aan terugkeerders (hoe)?
114. Heeft verblijf in een westers land na terugkeer gevolgen (welke) voor de veiligheids- of sociale situatie van de terugkeerder in de verschillende (controle)gebieden?
115. Waar lopen Irakezen tegenaan bij terugkeer naar hun oorspronkelijke woongebieden (bij terugkeer vanuit het buitenland)?
116. Welke opties zijn er voor Irakezen die niet in hun oorspronkelijke woonplaatsen en/of -huizen terecht kunnen; wat wordt in de praktijk gezien en tegen welke problemen lopen Irakezen hierbij aan? (Wederom betrekken van huis, terugkrijgen van eigendommen, toegang tot school, zorg, arbeid en voedsel)

Datum

26 april 2023

Ons kenmerk

Indien u vragen heeft over bovengenoemde opmerkingen, kunt u contact opnemen met Team Onderzoek en Expertise Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Namens deze,